

*SKUTECZNE RADZENIE SOBIE
Z MOBBINGIEM W
ŚRODOWISKU
DZIECI JĄKAJĄCYCH SIĘ – JAK
WSPIERAĆ RODZICÓW?*

ANNA ŚMIERZCHALSKA
KARINA KONIECZNA
ANDŻELIKA HUTNIK
PROF. KATARZYNA WĘSIERSKA

WPROWADZENIE

- Rodzice dzieci jękających się często doświadczają uczucia bezsilności, frustracji i zagubienia w trosce o ich przyszłość. Często otrzymują sprzeczne informacje – czasem także ze strony specjalistów. Nie wiedzą, czy mają rozmawiać z dzieckiem na temat jękania, a jeżeli tak, to w jaki sposób (Millard & Davis, 2016; Węsierska, Laszczyńska, Pakura, 2017).
- Dzieci jękające się są częściej niż ich rówieśnicy narażone na to, że będą doświadczać mobbingu szkolnego (Blood et al., 2010). Niejednokrotnie rodzice nie są świadomi, że ich dziecko padło ofiarą mobbingu, czasem dowiadują się zbyt późno. Często też nie wiedzą do kogo zwrócić się po pomoc i jak skutecznie wesprzeć dziecko w tej trudnej sytuacji. Stan emocjonalny rodzica, jego poczucie bezradności mogą mieć wpływ na samopoczucie i funkcjonowanie dziecka. Fachowa pomoc udzielana rodzicom jest niezbędnym elementem kompleksowego wsparcia dziecka z jękaniem (Murphy et al., 2013).

WARSZTATY DLA RODZICÓW DZIECI JĄKAJĄCYCH SIĘ Z GRUPY LOGOLAB: RÓŻNE OBLICZA MOBBINGU – JAK RODZIC MOŻE POMÓC DZIECKU JĄKAJĄCEMU SIĘ?

Uczestnicy:

- rodzice/opiekunowie (6 matek i 3 ojców) dzieci jąkających się uczestniczących w warsztatach LogoLAB na UŚ,
- prowadzenie: 3 studentki Komunikacji Promocyjnej i Kryzysowej UŚ (specjalność logopedyczna),
- w charakterze „niemych” obserwatorów: terapeuci LogoLAB i wolontariuszka (5 osób).

Cele:

- integracja z grupą rodziców,
- dostarczenie najważniejszych informacji na temat mobbingu szkolnego i oswojenie się ze zjawiskiem mobbingu,
- wspólne formułowanie praktycznych porad oraz wniosków wynikających z prowadzonych dyskusji.

Forma:

- warsztaty na platformie Zoom,
- z wykorzystaniem aplikacji Mentimeter oraz prezentacji PowerPoint – niezbędnych do przeprowadzenia ćwiczeń w formie online,
- dyskusje z rodzicami i burze mózgów.

Przygotowania do warsztatów:

- zapoznanie się z materiałami, które opracowanych przez studentów I roku Logopedii UŚ,
- gromadzenie własnych pomysłów,
- autorefleksja,
- uczestniczenie warsztatach LogoLAB w charakterze niemych obserwatorów (w celu poznania rodziców i potrzeb tej grupy)
- próby podejmowane w celu opanowania platformy ZOOM,
- konsultacje z terapeutkami LogoLAB oraz opiekunką naukową.

Przebieg warsztatów:

- wyjaśnienie pojęcia mobbingu,
- wspólne z rodzicami omówienie rodzajów mobbingu,
- rozpoznawanie potencjalnych skutków mobbingu,
- ustalenie, jak rozpoznać, że dziecko jest ofiarą mobbingu (widoczne symptomy,)
- omówienie, jak rozmawiać z dzieckiem, które doświadcza mobbingu,
- ustalenie z rodzicami sposobów interwencji i przeciwdziałania zjawisku mobbingu.

***ĆWICZENIE: KAŻDY
MOŻE BYĆ
AGRESOREM, ALE
TEŻ KAŻDY MOŻE
POMÓC...***

- W tym ćwiczeniu rodzice zostali proszeni o podzielenie się swoimi doświadczeniami związanymi z sytuacją, kiedy to oni występowali w roli agresora/mobbera. Z każdym kolejnym przykrym doświadczeniem odrywano fragment narysowanej postaci do momentu, kiedy rysunek uległ całkowitemu zniszczeniu. Następnie poproszono rodziców o podzielenie się pomysłami, dotyczącymi tego, jak mogliby postąpić inaczej w poprzednio omawianej sytuacji, by nie sprawić bólu drugiej osobie. Za każdym razem, gdy uczestnicy przedstawiali pomysł innego postępowania, strzępki narysowanej postaci były składane z powrotem w całość.

- Jednak po zestawieniu zdjęć „przed” i „po” doświadczeniu mobbingu doszliśmy wspólnie z rodzicami do wniosku, że mobbing zawsze zostawia ślad w osobie, która go doświadczyła (często trwały ślad). To od nas samych zależy, jak postąpimy względem drugiej osoby – czy chcemy zadać jej ból, czy sprawić radość. To od nas samych zależy, czy odegramy rolę agresora, czy zycziwego człowieka. Zwrócono też uwagę na rolę świadka, który nie musi być biernym obserwatorem, bo wówczas niejako staje po stronie sprawców. Zaproponowano rekomendacje pożądanych zachowań w sytuacji gdy jesteśmy świadkami mobbingu.

Mentimeter

Wykorzystanie aplikacji Mentimeter:

- każdy z rodziców miał możliwość udzielenia trzech odpowiedzi na każde z pytań
- zadano następujące pytania:
 - - *Jak rozpoznać, że dziecko jest ofiarą przemocy?*
 - - *Jak rozmawiać?*
 - - *Jak interweniować?*

Wybrane komentarze rodziców – uczestników warsztatów:

- - *„Będziecie innym pokoleniem terapeutów – pokoleniem empatycznych terapeutów.”*
- - *„Nawiązanie współpracy oraz traktowanie rodziców po partnersku jest najlepszym rozwiązaniem podczas terapii dziecka jękającego się.”*
- - *„Terapeuta powinien również przygotować rodzica do roli terapeuty – udzielać rzetelnych informacji, poszerzać wiedzę – by rodzic mógł sam udzielać wsparcia i pomocy dziecku.”*

Jak rozmawiać?

A word cloud of responses to the question 'Jak rozmawiać?'. The words are arranged in a circular pattern and include: 'słuchać tego co mówi', 'budować pewność siebie', 'rozmowa', 'okazać zainteresowanie', 'spokojnie', 'tworzyć przyjazną atmosferę', 'systematycznie', 'nie odpuścić rozmowy', 'długo i mówić o tym', 'bajki terapeutyczne', 'uwaga', and 'bardzo delikatnie'.

Wnioski:

- rodzice pozytywnie ocenili pomysł zorganizowania takich warsztatów, ich zawartość merytoryczną oraz przebieg spotkania;
- zdaniem uczestników konieczne jest odpowiednio wczesne wyposażanie opiekunów dzieci jękających się w wiedzę na temat zjawiska mobbingu, by byli oni w stanie w porę zidentyfikować ewentualne pierwsze niepokojące oznaki, mogące wskazywać, że ich dziecko stało się ofiarą dokuczania, i by wiedzieli, do kogo zwrócić się po pomoc w tej sytuacji;
- rodzice są w najbliższym otoczeniu najważniejszym źródłem wsparcia dziecka, dlatego też powinni być odpowiednio przygotowani do udzielania psychicznej pomocy dziecku, doświadczającemu zjawiska mobbingu;
- dzielenie się swoimi doświadczeniami i refleksjami oraz oferowanie wsparcia emocjonalnego jest niezbędne dla efektywnego radzenia sobie z trudnymi i nieprzyjemnymi emocjami, które są wynikiem doświadczania mobbingu;
- forma otwartej dyskusji, wymiany doświadczeń i sposobów radzenia sobie ze zjawiskiem mobbingu pozwala na budowanie u opiekunów poczucia sprawstwa – rodzic pewny swoich kompetencji rodzicielskich wie co robić, może zadziałać szybko i skutecznie.

Podsumowanie:

Skuteczna terapia jękania i zapobieganie mobbingowi szkolnemu wymagają budowania łańcucha środowiskowego wsparcia. W tym procesie konieczne jest zbudowanie zespołu terapeutycznego (logopeda, rodzice, nauczyciel-wychowawca), który będzie w stanie wdrażać korzystne zmiany w środowisku dziecka – także szkolnym (Węsierska, Krawczyk, 2017). Podstawowymi zadaniami terapeuty w pracy z rodzicami są: przekazywanie wiedzy na temat jękania, zniesienie poczucia winy i odwrażliwienie, wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, swobodne podejście do jękania, tworzenie łańcucha wsparcia w otoczeniu dziecka – szczególnie w sytuacji, gdy doświadczają ono dokuczania (Sandrieser, Schneider 2015). Cele te możliwe są do zrealizowania m.in. podczas warsztatów dla rodziców (Boroń 2019, Cornelissen-Weghake 1999).

Dziękujemy za uwagę!

Dane kontaktowe

Karina Konieczna: kkonieczna24107@interia.pl

Anna Śmierzchalska: smierzchalskaanna1@gmail.com

Prof. Katarzyna Węsierska: katarzyna.wesierska@us.edu.pl